

Neden bilmiyorum ama Kahramanmaraş'ın gönlümde ayrı bir yeri var. Belki bunun kaynağı Mahzuni, Abdürrahim Karakoç ve Âşık Yener. Belki bunlara biraz nefis katarak salça, biber ve tarhanasını sayabiliriz. Hem gönlümü hem nefsimi meşgul eden şu üçlemeler ne güzel bir rastlantı, değil mi?

Bu usta şair, kazak abdal geleneği ve ağır taşlamalarıyla bilindiği için medyada kendine yer bulmamış, ancak ozanlar ve halk ozanları geleneği üzerine çalışanlar tarafından daha çok rağbet görmüştür. Zaten Kahramanmaraş'tan da halk ozanı ve mahalli sanatçılar salça ve biberden daha çok yetiştirmiş, mizacımıza daha çok haz katmışlardır.

Bu gönül adamı bakım kendini nasıl anlatıyor:

*“Bin dokuz yüz yirmi sekiz yılında
Gelmişim dünyaya hayat yolunda
Kader mektebinin meslek dalında
Ozanlık ayılmış payımız bizim*

*Gönlümüzün geldi şiir yazası
Elbet aklımın da oldu rızası
Kahramanmaraş'ın Afşin kazası
Tanır kasabası köyümüz bizim*

*Şecere kaydımız değil kırk, elli
En az beş yüz yıllık mazimiz belli
Kökenim temelli, köküm temelli
Şerefli Beyleri soyumuz bizim”*

Gönlü bir dergâhtan farklı olmayan Âşık Yener kendini tanıtmayı başka bir şiirinde nasıl tamamlıyor.

*“Âşık Yener benim ozan dağımda
Her mevsim yıllarca ömür çağımda
Dostluk gülü bitti gönül bağımda
Kimler bakıp, kimler seçmediler ki”*

Evet, 1928 yılında Afşin'in Tanır köyünde doğdu. Asıl adı Hacı Yener'dir. Tanırlı Âşık Yener diye de bilinir. Âşıklık geleneğini ve şiiri küçük yaşlardan itibaren öğrenmeye başladı. İlkokulu köyünde okuduktan sonra Adana Düziçi Köy Enstitüsüne devam etti. Aynı dönemlerde de şiir yazmaya başladı. Küçük yaşlarda aile büyüklerinden dinlediği türküler ve halk hikâyeleri geleneği tanınmasında yardımcı oldu.

1946 yılında Hasanoğlan Köy Enstitüsünü bitirdi. Önce kendi yöresinde, daha sonra Kayseri ve İstanbul'da sağlık memuru olarak çalıştı. Bir süre de bucak müdürü olarak görev yaptı. 1962 yılında politik nedenlerden dolayı 9 ay tutuklu kaldı.

Bundan dolayı uzun süre sıkıntılar yaşadı. Daha sonra aklanarak eski görevine dönen Âşık Yener 1978 yılında emekli oldu. Âşık Yener, şiirlerinde, sevgi, doğa, ayrılık, toplumsal taşlama ve yergi gibi hemen her konuyu işlemektedir. Şiirlerinin birçoğu, çeşitli sanatçılarca bestelenen Âşık Yener'in “Değişler Demeti” (1982), “Şiirler Demeti” (1992) ve “Yol Ver Dağlar Yol Ver Bana” (1998) adlı kitapları bulunmaktadır.

Âşık Yener 2009 yılında İstanbul'da vefat etti, ancak görüldüğü gibi hala bizimle olmayı sürdürüyor. Mekânı cennet, komşusu Muhammed Ali olsun. Âşık Yener, korkusuz, sivri dilli, peygamberin “En büyük cihat zalim bir hükümdara zalim olduğunu söylemektir” hadisine bağlılık gösteren biri...

*“Korkmam ulan korkmam zalim dölleri
Bin türlü sualle yorsanız beni
Sıkı Yönetimin emir kulları
Acı sözler ile kırsanız beni*

*Zincirlerle bağlansam da kolumdan
Dipçiğiniz kalkmasa da dalımdan
Halk ozanıym dönmem yolumdan
Çekip mavzer ile vursanız beni.*

*Namerdim ben size boyun bükersen
Affedilmem için diller dökersen
Kör olsun gözlerim bir of çekersem
Bağlayıp cellada verseniz beni.*

*Ozan gerçek yazar, gerçeği söyler
Açlıktan iniler şehirler, köyler
Gene yazacağım hep aynı şeyler
Yağlı kementlere sarsanız beni.*

*Çekseniz de Pir Sultan'ın darına
Bugünkü sözümü koymam yarına
Değil ki Maraş'ın zindanlarına
Götürüp Fizan'a sürseniz beni.*

*...
Âşık Yener ölmez er oğlu erler
Bir gün yıkılır bu köhne eserler
Özü, sözü doğru, kendi mert derler
Dosta, düşmanlara sorsanız beni.”*

Ben Âşık Yeneri gözümle değil, gönlümle tanıdım. Bu usta âşıkla toplum sorunlarının kişisel sorunlardan her zaman önde gelmesi gerektiğini öğrendim. Doğru insanların eğri insanlar arasında kaldıklarına nasıl suçlu muamelesi gördüklerinin ve bu çaresizliğin bezginliğini hücre çeperlerimin yırtılışı olarak algıladım. Ama benden önce bunu söze döken biri vardı; Âşık Yener.

*“Efendim dünyada bütün rezalet
Yıllar yılı başımızda taç bizim
Namussuzlar adam vurur marifet
Gerçeği söylesek hemen suç bizim*

*Ankara’da türlü türlü plan var
İstanbul’da açık açık talan var
Beş milyara köpek satıp alan var
Hele sorsak değerimiz kaç bizim*

*Arsız diye diye arsız ettiler
Yerimiz aldı da yersiz ettiler
Bizi aç bırakıp hırsız ettiler
Hapsanede beş yaşında piç bizim*

*Süleyman han emir vermiş askere
Avrupa’ya seferi var kaç kere
Viyana’da at sürdüğü yerlere
Çöpçülüğe akın eden göç bizim*

*...
Âşık Yener hele bozma asabı
Soysun dursun fırsatçılar kasabı
Bir gün sorulacak bunun hesabı
En sonunda alınacak öç bizim.”*

Bir eğitimci olan Âşık Yener her gittiği yerin eğitimcileriyle görüşmeden edemez.

Meslektaşları da kendisinden mutlaka ozanların tanıtımı konusunda yardım isterler, ya kendileri için söylenen bir şiir. Benzer bir olay sonucu bir köy öğretmenine söylediği bu şiire bakalım:

*“Gözüm özlem özlem düşüp yollara
Selam Hoca Hanım işte ben geldim.
Dağlar yol mu vermez âşık kullara
Selam Hoca Hanım işte ben geldim.*

*Beyazlar giyinmiş ulu Erciyes
Eser deli rüzgâr yankılar bir ses
Kalbimde bin arzu, gönlümde heves
Selam Hoca Hanım işte ben geldim.*

*...
Ne güzel yakışmış önlüklü urban
Giyip de mektebin önünde durman
Ahu gözlerine bin ozan kurban
Selam Hoca Hanım işte ben geldim.*

*Dönsün çarkı devran durmadan dönsün
Bu Âşık Yener’e sevdalı densin
Gönlümde taht kuran sultanım sensin
Selam Hoca Hanım işte ben geldim.*

İstanbul’da uzun süre yaşayan Âşık Yener, 1992’de “Şiirler Demeti” adlı kitabı yayımlandığında Elbistan’a dönmüştür. Sadece bedeniyle mi? Hayır, yüreğiyle de...

*“Senin güzelliğin dolaşır dilde
Kıymetin gözümde cihan bedelde
Benim memleketim ey güzel belde
Kalbim sevgin ile atar Elbistan.*

*Nazlı nazlı akar Söğütlü çayı
Ceyhan senden çıkar sular ovayı
Yüce Şar Dağı’nda her bahar ayı
Meri kekliklerin öter Elbistan*

*Ekilen tohumlar tarlalarında
Altın başak olur yaz aylarında
Bahçende, bağında, yaylalarında
Lale, sümbül, nergis biter Elbistan”*

Dedik ya Âşık Yener toplum dertleriyle dertlenip kendi derdini unutabilecek duyarlıkta bir insan, bunu her fırsatta şiirlerine yansıtıyor. Özellikle muhataplarını rahatsız etmek için.

*“Arzuhalci başı, yaz bir arzuhal
Dertler üç beş iken onu da geçti
Yok mu bu dertlere bir çare, bir hal
Pahalılık oku canı da geçti.*

*Kimi gam yükünü almış taşıyor.
Kimi efkâr ile dolup taşıyor
Fiyatlar başıboş, hızla koşuyor
Şimdiye dek Bingöl, Van’ı da geçti.*

*Eller gider iken gökteki aya
Bizler muhtaç kaldık ekmek, hırkaya
Köyler hicret etti tüm Avrupa’ya
Göçler Viyana’ya, Bonn’u da geçti.*

*Viski çeker sevap, vurguncu şahı
Memet şarap içse çoktur günahı
İşçinin, memurun figanı, ahi
Feryat ile öten çanı da geçti.*

*Mazlumun sırtından çalan çalana
Dişliler diş attı, dişsiz olana
Vurguncu, soyguncu çıktı talana
Herifler Teksaslı Con’u da geçti*

Benim en çok etkilendiğim taşlamalarından bir de Orhan Şaik Gökyay’ın “Bu vatan Kimin” Şiirine söylediği nazire...

*“Bu vatan toprağın tam üzerinde
Dipdiri ayakta duranlarıdır
Büyük şehirlerin orta yerinde
On katlı saraylar kuranlarıdır*

*Sivri zekâsıyla bin tuzak kurup
Tilki düzeniyle tetikte durup
Halkımın sırtından milyonlar vurup
“Daha var mı” diye soranlarıdır*

*Yoksul bir iş için girer sıraya
Bekle ki iş bulsun seneye aya
Tekmil bakanlıklar hem Çankaya’ya
Teklifsiz destursuz girenlerindir*

*Hanlar köşkler yatlar tüm sıra sıra
Elli kat elbise yüz çift kundura
Gönlü çektiği an Paris Londra
Atlayıp uçağa görenlerindir.*

*Ele kalkan yapıp imanı dini
İçinde saklayıp garazı kini
Kendi günde alıp doksan yüz bini
İşçiye yüz lira verenlerindir*

*Sevgili nazlanır durur kolunda
Cins köpek sağında uşak solunda
Tarabya’ya doğru sahil yolunda
Binip mersedese sürenlerindir*

*Boğaz otelleri bakar denize
Siyah havyar yenir beş bin beş yüze
Elli bini sayıp bakire kıza
Sütün kaymağını derenlerindir*

*Âşık Yener aşkı devrim kızının
Teli de devrimci divan sazının
Halk için söyleyen halk ozanının
Koluna zincirler vuranlarıdır”*

Medya bir vefasızlık abidesi olarak toplum yüreğinin meydanında bütün çirkinliğiyle duruyor, varlığıyla ruhsal hastalık yaymaya devam ediyordu. Bunu yalnız ben değil, Mahzunî, Reyhani, Âşık Yener, ülkesine sazları ve sözleriyle hizmet etmişlerin yakınları da zaman zaman dile getirdiler, bunu bir de Âşık Yener’in kendi kaleminden okuyalım, istiyorum: “Bir mensubu, bir ferdi olmaktan gurur duyduğum soylu ve asil milletimin güzel insanları: On beş yıldan bu yana medya ekranlarından cicili bicili gösterilen, ismi bile yabancı kökenli kelimeyle ifade edilen, kliplerinden tanıyıp bildiğini ve öz müziğimizin sazını, sözünü, türküsünü yozlaştıran kimselelere verdiğiniz değer kadar ve yine güneysen, doğudan devşirilerek getirilen on, on iki yaşlarındaki üç, beş cahil, bilgisiz çocuklara verdiğiniz değer kadar, on asırdan beri süregelen ozanlık geleneğinin ulu çınarları, sizlerin de gönül dünyanızın tercümanları

Yunus Emremize, Pir Sultanımıza, Karacoğlanımıza, Dadaloğlumuz, Âşık Emrahımıza, Âşık Dertlimize, Âşık Veyselimize ve Âşık Yenerimize de vereceğiniz değerle teselli bulacağız, rahmetle anmanız da ruhlarımızı şad edecektir.” Bundan sonra sağlığında ciddi bozulmalar yaşayan Âşık Yener ömür sürecinin sona yaklaştığını fark ettiğinde neler diyor:

*“Her sevdadan geçtik gayrı
Gönül Mevla’ya yöneldi.
Hayrı, şerri seçtik gayrı
Gönül Mevla’ya yöneldi.*

*Boş dolaştık sağda, solda
Saz taşıdık elde, kolda
Can, baş adadık bu yolda
Gönül Mevla’ya yöneldi.*

*Şu günahkâr yüzümüzle
Yakarıcı sözümlerle
Tövbe eden özümüzle
Gönül Mevla’ya yöneldi.*

*Yarış ettik zaman ile
Kovduk şekki, güman ile
Kalp dolusu iman ile
Gönül Mevla’ya yöneldi.*

*Muhammed Hakkın Habibi
Mü’minlerin can muhibbi
Bütün âlemlerin Rabbi
Gönül Mevla’ya yöneldi”*

Anadolu denen bu topraklardan çağdaş bir Pir Sultan daha geçti, hem kendine hem de Karacaoğlan’a benzeyerek. Rahmet, minnet ve şükranla anıyoruz. Mekânı cennet olsun. Yazımızı da, sözü-müzü de Âşık Yener’in kendi dilinden akan duygu pınarıyla bitirelim.

*“Ağustos gelse de Temmuz geçse de
Yüce dağ başında kış eksik olmaz
Kimse bakmaz söğüt yaprak açsa da
Meyvalı ağaçta taş eksik olmaz*

*İyiler iyilik yolundan şaşmaz
Denizler coşsa da kabarıp taşmaz
Bir kötüyü varıp kimse bulaşmaz
Yiğidin başında iş eksik olmaz*

*Nehirler coşarlar ırmaklar çağlar
Yol vermez ki gidem sıralı dağlar
Yârinden ayrılan ah çeker ağlar
Aşığın gözünden yaş eksik olmaz*

*Gül açar dalların yücelerinde
Yar ismi dilimin hecelerinde
Ben Âşık Yener’in gecelerinde
Karalı karalı düş eksik olmaz”*